

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22750 - Pràctiques Clíniques IV / 11
Titulació	Grau d'Infermeria (Pla 2016) - Quart curs
Crèdits	9
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Josefa Cardona Roselló ina.cardona@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
José Antonio García Verdejo joseantonio.garcia@uib.es	10:00	11:00	Dijous	02/09/2019	30/07/2020	Infermeria
María del Carmen Ortiz Martínez carmen.ortiz@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

La matèria de Pràctiques Clíniques IV es troba inclosa en el mòdul de Pràctiques Externes que es desenvolupa durant el primer semestre del quart curs.

És tracta d'una assignatura obligatòria de caràcter pràctic- clínic que té com a finalitat preparar als/les estudiants a integrar-se a l'àmbit professional formant part dels equips multidisciplinaris i adquirint de forma progressiva l'autonomia que els prepari com a futurs professionals.

El desenvolupament d'aquesta matèria permet a l'estudiant aplicar els coneixements, habilitats i actituds fonamentals per proporcionar les cures corresponents a distints processos de salut, tant aguts como crònics i de final de vida que presenten les persones i família al llarg de la seva trajectòria vital.

El programa de Pràctiques clíniques IV, inclou un rotatori de 6 setmanes amb estades clíniques a diferents entorns assistencials (atenció especialitzada i sociosanitària). També inclou classes de simulació de procediments clínics i protocols d'intervenció relacionats amb el suport vital avançat en la persona adulta i en l'infant.

Aquesta assignatura es desenvolupa en conformitat amb el Reglament (UE) 2016/679 (RGPD) i la legislació vigent en matèria de protecció de dades. L'acord normatiu per el qual es regeixen els pràctiques clíniques externes és el RD 592/2014, de 11 de juliol pel qual s'aprova la normativa de gestió de pràctiques externes dels estudiants de la UIB en empreses, entitats o institucions, i per la normativa específica de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia (disponible a la pàgina web de la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia).

Requisits

Guia docent

A continuació es detallen els requisits essencials i recomanables per cursar l'assignatura.

Essencials

Per poder-se matricular a n'aquesta matèria l'estudiant ha d'haver superat o tenir convalidades les assignatures de Pràctiques de segon i tercer curs de grau. A més, els requisits de matrícula són els que estableix la normativa de la UIB per a les assignatures de quart curs.

Recomanables

Es recomana que prèviament l'alumnat ha de tenir els coneixements necessaris per poder portar a la pràctica el coneixement après.

Els requisits recomanables per garantir la correcta realització de les pràctiques es troben relacionats amb l'adquisició de d'una sèrie de competències per garantir una atenció segura i de qualitat a les persones usuàries del sistema de salut.

Per tant, els estudiants haurien d'haver cursat les següents assignatures que inclouen els continguts bàsics i específics, necessaris per a la pràctica assistencial:

- Bases històriques i professionals de la infermeria
- Metodologia de les Cures
- Comunicació i Salut
- Ètica
- Farmacologia
- Dietoteràpia
- Infermeria en la Persona Major
- Infermeria en la Infància, Adolescència i Família
- Infermeria en la persona Adulta I, II, III, IV, V i VI

Competències

Específiques

- * CE4- Capacitat per proporcionar cures d'infermeria individualitzades que abarquin totes les dimensions de la persona i família (biològica, psicosocial, espiritual i cultural), fora fer judicis, assegurant el respecte a les opinions, creences i valors, i garantint el secret professional.
- * CE5- Capacitat per educar, guiar, facilitar i donar suport als pacients, cuidadors i famílies per a fomentar el seu benestar, confort, seguretat i independència i promoure el dret de participació, informació, responsabilitat i presa de decisions de les persones ateses, en el seu procés de salut - malaltia.
- * CE7. Capacitat de comunicar-se eficaçment amb els/as usuaris, familiars, grups socials i membres de l'equip.
- * CE-8. Capacitat per treballar de manera cooperativa amb els propis companys i en equip multidisciplinari en els diferents àmbits d'atenció.
- * CE-12. Capacitat per utilitzar i aplicar en la pràctica clínica els coneixements científics, tecnològics i tècnics que afavoreixen la continuïtat i la complementarietat de les cures infermeres.

Guia docent

Genèriques

- * CG10- Capacitat de raonament crític.
- * CG11- Compromís ètic.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts de la matèria són tots aquells relacionats amb les matèries bàsiques i obligatòries que poden aplicar-se en la pràctica assistencial.

De manera específica en el Bloc I del programa s' inclouran els continguts sobre procediments/situacions fonamentals pera l'atenció a la persona en situacions de risc vital i crítiques. Tots els continguts d'aquest bloc es treballaran mitjançant classes de simulació.

El Bloc II, fa referència a la organització de les estades clíniques. En ell s'especifiquen els entorns de pràctiques en funció de la seva lletra de pràctiques (A, B, O i P). Dins l'itinerari pertinent es realitzarà un rotatori de 6 setmanes.

Continguts temàtics

BLOC I. CLASSES DE SIMULACIÓ. Teòric-pràctica 1. Maneig del nounat en situació crítica
- Procediment: Inserció i manteniment de la via endovenosa central en el nounat

- Procediment: inserció i manteniment de la via umbilical

BLOC I. CLASSES DE SIMULACIÓ. Teòric-pràctic 2. Suport vital avançat

- Identificació d'arítmies

- Resolució de casos pràctics amb el maniqui de simulació

BLOC I. CLASSES DE SIMULACIÓ. Teòric-pràctic 3. Maneig de la via aèria artificial

- Preparació intubació endotraqueal/cànula de traqueostomia

- Procediment del manteniment del tub i cànula de traqueostomia

- Procediment d'aspiració de secrecions del tub i cànula

BLOC II. PRÀCTIQUES EXTERNES. Entorns

Unitats Especials

Unitats de Cures Intensives

Urgències

Metodologia docent

Guia docent

Aquesta matèria es conforma amb un bloc de classes de simulació i un rotatori de 6 setmanes per distints entorns del sistema sanitari públic i privat.

Classes de simulació.

Aquestes classes es duran a terme a les aules de simulació en petits grups de 5 o 6 estudiants per facilitar l'aprenentatge d'habilitats per dur a terme els procediments especificats en els continguts i entrenar la resolució de casos clíniques mitjançant el maniquí i monitor de simulació. Les sessions de simulació començaran el dia 10 de setembre i finalitzaran el dia 1 d'octubre abans de l'inici de les estades clíniques. Es pot consultar en el cronograma de l'assignatura l'horari i la classe de simulació de cada un dels grups.

És aconsellable que els alumnes portin roba còmoda per realitzar les pràctiques de laboratori o simulacions.

Estades clíniques.

El període de pràctiques corresponent a aquesta assignatura queda comprès entre el 7/10/2019 i el 15/11/2019, de DILLUNS a DIJOUS, en horari de matí (8 a 15h) i d'horabaixa (15 a 22h).

Les pràctiques es poden programar en torns de matí, tarda o mixte independentment de l'horari assignat a l'estudiant per grup. Aquests horaris s'ajusten a les necessitats i possibilitats de les institucions sanitàries. Excepte en els llocs on hi hagi un torn fix de matí o tarda, els estudiantes en pràctiques en unitats amb torn mixte ha de fer un mínim del 25% del total de dies de pràctiques en torn de matí.

Volum de treball

A la següent taula es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i no presencial (autònom) planificat i la seva equivalència en crèdits ECTS.

Activitats de treball presencial (7,56 crèdits, 189 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Presentació del programa i planificació del rotatori	Grup gran (G)	El dia 9 de setembre es realitzarà una sessió de 1 hora (9.30 a 10.30h) on es presentarà el programa de l'assignatura, la normativa de pràctiques i el protocol d'accidents laborals. Prèviament a l'inici de les estades clíniques el dia 1 d'octubre es farà una sessió (8.30h) per resoldre dubtes i atendre les incidències en l'assignació dels llocs de pràctiques.	3
Seminaris i tallers	Classes de simulació	Grup mitjà 2 (X)	La finalitat de la simulació de tècniques/situacions clíniques és que l'estudiant, conegui i pugui realitzar les tècniques/procediments i entrenar les situacions clíniques relacionades amb la pràctica clínica de les unitats a les quals posteriorment realitzarà la seva estada clínica. Per tant la seva assistència és requisit per aprovar la matèria. Es tracta de dues sessions, una amb una durada de 2h (nòminat crític) i l'altra de 4 hores (suport vital avançat i maneig de la via aèria artificial). L'alumne disposarà de material de suport teòric abans de les sessions de simulació i de material audiovisual que es penjarà a l'aula digital amb l'objectiu d'ajudar a visualitzar les tècniques i les situacions clíniques que es posaran en pràctica al llarg de la sessió. Durant les pràctiques simulades de procediments/tècniques l'estudiant podrà:	6

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			<ul style="list-style-type: none"> - Conèixer el material necessari i adient per cada un dels procediments/tècniques - Entrenar el procediment/tècnica - Resoldre dubtes amb el tutor/a <p>Durant la pràctica simulada de situacions clíniques de risc vital/crítiques, l'estudiant podrà:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Entrenar amb el maniquí de simulació diverses situacions susceptibles de suport vital avançat - Discutir i aclarir dubtes amb el tutor/a sobre la resolució de les situacions clíniques simulades 	
Pràctiques externes	Estades clíniques	Grup petit (P)	<p>Estades en diferents unitats assistencials de la qual finalitat és assolir i consolidar les competències relacionades amb l'atenció a les persones i família que precisen cures d'infermeria en diferents entorns, així com integrar-se en l'equip de la unitat destinada.</p>	168
Tutories ECTS	Tutories de seguiment	Grup petit (P)	<p>Es tracta d'unes tutories de caràcter obligatori, que es realitzen 2 hores a la setmana integrades dintre de l'horari de les pràctiques.</p> <p>La finalitat de les tutories de pràctiques clíniques és realitzar un seguiment de l'estada de l'estudiant en les unitats assistencials per part del tutor/a de pràctiques.</p> <p>Aquestes tutories es realitzaran en grup per facilitar l'intercanvi d'informació entre els estudiants que realitzen les pràctiques en el mateix itinerari o similar.</p> <p>Es troben orientades a:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Ajudar a l'alumnat en la seva integració en el sistema sanitari -Resoldre dubtes de caràcter clínic o sobre l'organització del sistema -Tutoritzar les tasques avaluatives que l'alumnat ha de presentar al final del seu període formatiu -Donar suport a l'alumnat -Recollir i monitoritzar aspectes de millora dins del sistema en l'organització de les pràctiques clíniques <p>Al començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el programa i el cronograma a l'aula digital.</p>	12

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (1,44 crèdits, 36 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual i preparació de sessions	Resolució de casos clínics	<p>Es tracta que l'alumnat al final del rotatori pugui presentar una activitat que permeti avaluar el desenvolupament d'aquest període.</p> <p>Les activitats avaluatives seran diferents segons l'entorn de pràctiques en el que l'alumne realitza el rotatori. L'estudiant haurà de presentar i resoldre un cas clínic, el·laborar un informe de continuïtat de cures, presentar una sessió d'un cas o d'un tema relacionat amb el lloc de pràctiques en format pòster, entre altres.</p> <p>Aquestes activitats poden ser objecte de treball dins de les tutories de pràctiques clíniques.</p>	30
Estudi i treball autònom individual	Lectura i preparació dels procediments i situacions de les pràctiques de simulació	Prèviament a cada pràctica de simulació, l'estudiant ha d'estudiar els fonaments teòrics del procediments.	6

Riscs específics i mesures de protecció

Seguretat i ergonomia: L'estudiant ha de conèixer i aplicar algunes normes per prevenir accidents i per fomentar la seguretat pròpia i la de la persona usuària del sistema de salut. També cal conèixer els procediments d'aïllaments, l'ús adequat dels elements de protecció de barrera (guants, màscares, bates o protectors oculars) i el manteniment de l'uniforme net. Per prevenir les lesions per sobreexforç, es recomana evitar factors de risc agreujants i mantenir-se en un bon estat físic. S'han de manejar les càrregues de manera segura i ergonòmica.

Accidents: En el transcurs de les pràctiques clíniques existeix el risc que es produeixi una exposició o accident biològic. Es considera que això ha ocorregut quan existeix contacte, a través d'inoculació percutània, ferida, pell erosionada o mucoses, amb fluids biològics (sang, semen, secrecions vaginals i líquids cefaloraquidi, pleural, sinovial, amniòtic, peritoneal i pericàrdic) i contacte amb líquid barrejat amb sang. Hi ha una sèrie de mesures que s'han de conèixer per prevenir aquest tipus d'exposició. També s'ha de conèixer quin és el procediment que cal dur a terme sobre la marxa en cas que es produeixi un accident d'aquestes característiques.

Aquesta informació està disponible en el document Procediment d'actuació en cas d'accident amb risc de contaminació biològica. És molt recomanable que l'estudiant llegeixi detingudament aquesta documentació i contacti amb els seus professors de pràctiques clíniques o amb la direcció de la Facultat en cas de dubte.

L'estudiant que presenti algun procés de discapacitat és aconsellable que es dirigeixi a l'Oficina d'Atenció a la Persona amb Necessitats Especials perquè, si escau, emeti l'informe de recomanacions per fer-ne l'adaptació en el programa de pràctiques.

En qualsevol situació especial s'ha de consultar la normativa i parlar amb el professor/a titular.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les pràctiques clíniques són obligatòries així com l'assistència a les tutories que hi estan programades. La falta d'assistència a les tutories implicarà la pèrdua ponderada (en funció del nombre total de tutories) en la nota de les activitats avaluatives programades per cada entorn de pràctiques (queda exclosa la avaluació general

Guia docent

del centre i els procediments in viu). Quan es tingui que recuperar un rotatori (en el cas que s' hagi suspès) la nota màxima d'aquesta recuperació serà un 5, i la nota màxima de tot el rotatori no superarà el 6,9.

Les estades clíniques han de realitzar-se en els períodes establerts al calendari i només es podran recuperar absències per causes justificades segons normativa de pràctiques, o bé en cas de no haver superat les pràctiques satisfactòriament. Independentment del motiu de la recuperació, el període màxim pendent de recuperar no podrà superar la meitat del rotatori. Només es consideraran causes justificades d'absència de les avaluacions, les considerades al Reglament Acadèmic.

La recuperació podrà fer-se durant el més de juny, juliol o els establerts amb la professora titular i el centre.

Només es consideraran causes justificades d'absència de les avaluacions, les considerades al Reglament Acadèmic.

Aquesta guia docent podrà adaptar-se als programes de mobilitat que la UIB tenguí baix conveni.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Estades clíniques

Modalitat	Pràctiques externes
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Estades en diferents unitats assistencials de la qual finalitat és assolir i consolidar les competències relacionades amb l'atenció a les persones i família que precisen cures d'infermeria en diferents entorns, així com integrar-se en l'equip de la unitat destinada.
Criteris d'avaluació	S'avaluarà l'interès, la iniciativa, la destresa, les habilitats i les actituds de l'alumnat. A cada entorn es realitzarà una valoració general per avaluar el nivell assolit de les competències descrites en la matèria. Aquesta avaluació la durà a terme l'equip de professionals amb els quals realitzarà l'estada clínica i suposarà un pes del 30%. A més, en cadascun dels entorns clínics es realitzaran avaluacions específiques relacionades amb activitats pròpies de cada unitat assistencial (procediments, tècniques, protocols, etc). L'avaluació d'aquests activitats es durà a terme en les llocs de pràctiques segons els criteris establerts per cada una d'elles i els quals trobaran disponibles a l'aula digital de l'assignatura a l'inici del curs. L'estudiant que sigui avaluat obtindrà la qualificació de APTE o NO APTE. En el cas de que la qualificació sigui "NO APTE", l'estudiant podrà recuperar-la.

Percentatge de la qualificació final: 30% amb qualificació mínima 6

Tutories de seguiment

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Es tracta d'unes tutories de caràcter obligatori, que es realitzen 2 hores a la setmana integrades dintre de l'horari de les pràctiques. La finalitat de les tutories de pràctiques clíniques és realitzar un seguiment de l'estada de l'estudiant en les unitats assistencials per part del tutor/a de pràctiques. Aquestes tutories es realitzaran en grup per facilitar l'intercanvi d'informació entre els estudiants que realitzen les pràctiques en el mateix itinerari o similar. Es troben orientades a: -Ajudar a l'alumnat en la seva integració en el sistema sanitari -Resoldre dubtes de caràcter clínic o sobre l'organització del sistema -Tutoritzar les tasques

Guia docent

Criteris d'avaluació	<p>avaluatives que l'alumnat ha de presentar al final del seu període formatiu -Donar suport a l'alumnat - Recollir i monitoritzar aspectes de millora dins del sistema en l'organització de les pràctiques clíniques Al començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el programa i el cronograma a l'aula digital.</p>
	<p>La participació a les tutories s'avaluarà segons els criteris publicats amb antelació, i ponderarà un 35%. També es poden aprofitar aquestes tutories per a reforçar competències relacionades amb les pràctiques (com càlcul de dosis, actualització de tècniques/procediments específics, presentació, debat i discussió sobre temes clínics, etc...),resoldre dubtes de caràcter organitzatiu, i en definitiva, donar suport a l'estudiant en la integració en el sistema sanitari i molt especialment en la relació terapèutica amb els pacients i família.</p> <p>Els criteris d'avaluació de les tutories seran els següents:</p> <ul style="list-style-type: none">- Assistència- Participació- Reflexió sobre el procés d'aprenentatge- Comportament i actitud envers el grup- Compliment de les tasques programades pel tutor/a

Percentatge de la qualificació final: 35%

Resolució de casos clínics i preparació de sessions

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	<p>Es tracta que l'alumnat al final del rotatori pugui presentar una activitat que permeti avaluar el desenvolupament d'aquest període. Les activitats avaluatives seran diferents segons l'entorn de pràctiques en el que l'alumne realitza el rotatori. L'estudiant haurà de presentar i resoldre un cas clínic, el-laborar un informe de continuïtat de cures, presentar una sessió d'un cas o d'un tema relacionat amb el lloc de pràctiques en format pòster, entre altres. Aquestes activitats poden ser objecte de treball dins de les tutories de pràctiques clíniques.</p>
Criteris d'avaluació	<p>Serà necessari obtenir una nota mínima de 5 sobre 10 perquè la ponderació de cada una de les activitats es pugui comptabilitzar dins de l'avaluació final. A l'entorn de les unitats de crítiques/reanimació l'estudiant ha de desenvolupar individualment un cas clínic/informe de continuïtat de cures, i a les unitats especials/ urgències ha de preparar sessions sobre casos clínics o temes de lliure elecció relacionades amb l'activitat assistencial de l'entorn de pràctiques.</p> <p>Aquestes tasques avaluatives ponderen un 35% de l'avaluació global de la matèria.</p> <p>Els casos clínics i l'informe d'avaluació de cures s'avaluaran en relació als següents criteris:</p> <ul style="list-style-type: none">- Presentació oral i escrita- Descripció de la situació- Registre de valoració del pacient i família- Descripció del tractament farmacològic i de les proves diagnòstiques i terapèutiques- Identificació dels diagnòstics d'infermeria i problemes interdisciplinaris- Planificació del pla assistencial- Seguiment i avaluació <p>Els criteris d'avaluació de la sessió clínica seran:</p> <ul style="list-style-type: none">- Expressió oral i escrita

Guia docent

- Format de presentació (pòster)
- Estructura dels continguts
- Exposició de les idees rellevants
- Preparació del tema

Percentatge de la qualificació final: 35%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

L'alumne comptarà amb recursos i referències d'interès amb la temàtica que s'aniran penjant a la plataforma moodle al llarg del desenvolupament del curs.

L'alumne/a tindrà a la seva disposició a l'espai virtual de l'assignatura la següent documentació:

Normativa general de pràctiques.

Documentació relativa a l'avaluació general i específica.

Procediments i tècniques relacionades amb el Bloc 1

Bibliografia bàsica

- Luis M.ª T. Los diagnòsticos enfermeros. Revisión crítica y guía práctica. Barcelona: Masson; 2008
- Richards A, Edwards SL. Guía de supervivencia para enfermería hospitalaria. Barcelona: Elsevier, 2012
- Potter, PA. Perry, AG. Técnicas y procedimientos en enfermería. 7a ed. Barcelona: Elsevier Mosby, 2011.
- Smith SF, Duell DJ, Martin B. Técnicas de enfermería clínica. De las técnicas básicas a las avanzadas. VOL I y VOL II. Madrid: Pearson Educación S.A, 2009

Bibliografia complementària

- Plan de Humanización de la Asistencia Sanitaria 2016-2019. Consejería de Sanidad: Subdirección General de Humanización de la Asistencia Sanitaria. Madrid:2016
- Revista Enfermería Clínica.
- Revista Enfermería Intensiva
- Revista Metas de Enfermería
- Revista Nursing

